

УДК 378.147+78:7.049.1
DOI 109-115

Гао Юань

аспірантка Південноукраїнського національного педагогічного
університету імені К. Д. Ушинського

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Стаття присвячена вивченню особливостей процесу розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі їхньої фахової підготовки. Метою статті визначено обґрунтування педагогічних умов емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки. Розглянуто три педагогічні умови, які покладено в основу стратегії розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва. Першою умовою визначено активізацію полімотивації студентів до емоційної взаємодії в процесі фахової підготовки. Ця педагогічна умова підвищує ефективність фахової підготовки через розуміння емоцій як ресурсу особистісного становлення, самореалізації. Другою педагогічною умовою визначено створення мистецького комунікативно-рефлексивного середовища як засіб свідомої регуляції емоційного поля у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Під мистецьким комунікативно-рефлексивним середовищем розуміється комплекс факторів соціального, педагогічного та мистецького впливу. Третя педагогічна умова – впровадження тренінгових технологій для викладачів і студентів.

Ключові слова: емоційний інтелект, фахова підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва, педагогічна умова, полімотивація, рефлексивно-комунікативне середовище, тренінгові технології.

Швидкоплинні соціокультурні зміни, які відбуваються в українському суспільстві і в світі у XXI столітті, характеризуються швидкоплинністю, мінливістю та інтенсифікацією інформаційного й емоційного навантаження на людську психіку. Це спостерігається у всіх сферах життя людини. В професійній галузі неможливо досягти значного успіху без здатності швидко пристосовуватися до нових мінливих обставин, налагоджувати ефективну комунікацію, розуміти себе та інших людей. Серед завдань освіти одним з основних постає формування людини культурної, ефективної, творчої, здатної до рефлексії та самореалізації. Відповідно, фахівець в освітній галузі має швидко, творчо й адекватно реагувати на процеси, що відбуваються.

Крім того, стає зрозумілим, що однією з основних вимог кожної людини стає усвідомлення і розуміння власних емоцій та емоцій інших людей, що набуває значної актуальності у ключі налагодження комунікації, активізації мотиваційних механізмів, ефективного саморозвитку та самореалізації. Особливо це стосується людей, діяльність яких пов'язана безпосередньо з комунікацією з іншими людьми, зокрема педагогічною діяльністю, адже її ефективність значним чином залежить від ефективно налагодженого спілкування, здатності керувати процесом діяльності, досягати необхідних результатів через створення певного емоційного фону. Це зумовлює актуальність вивчення проблематики емоційного інтелекту саме в контексті діяльності майбутнього працівника освіти.

Актуальність дослідження емоційного інтелекту в контексті фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва значно посилюється через те, що відбувається на основі тісного зв'язку емоційної сфери з музикою. Висока чутливість до широкого спектру емоційних переживань, здатність розрізняти й правильно трактувати емоційні сигнали, а також знаходити шляхи для адекватного вираження й трансляції емоційного контексту художнього образу, розуміння законів емоційного

впливу на слухача, керування власними емоціями в умовах виконання музичного твору й емоціями інших в процесі організації його сприйняття є дуже важливими для вчителя музичного мистецтва, діяльність якого відбувається на перетині психолого-педагогічних та мистецьких засад.

Представники науки досліджували різні аспекти проблематики емоційного інтелекту, а саме: місце і роль емоцій у когнітивних процесах (В. Вундт, П. Жане, Т. Рібо та ін.); системно-функціональну синергію емоцій та інтелекту у регуляції діяльності та спілкування особистості (Л. Аболін, О. Айгунова, І. Андрєєва, Л. Анциферова, Т. Березовська, О. Власов, Є. Власова, Г. Гарскова, Ю. Давидова, Б. Додонов, К. Ізард, Д. Карузо, О. Леонтьєв, Д. Люсін, Дж. Мейер, М. Роберт, П. Селюей та ін.); осмислення і розуміння суб'єктом власних емоцій, емпатію (І. Андрєєва, Д. Гоулман, К. Ізард, Є. Ільїн, Є. Рибалко, О. Саннікова, С. Симоненко, О. Чебикін та ін.) тощо. Більшість вчених розглядали емоційний інтелект як інтегральну сукупність здібностей. Так, Дж. Мейер і П. Селюей визначили емоційний інтелект як здатність сприймати й усвідомлювати свої та чужі почуття та емоції, розрізняти їх, користуватися цією інформацією для фасилітації мислення і діяльності [9].

Емоційним аспектам музично-педагогічної діяльності, емоційній культурі та емоційному досвіду майбутнього вчителя музики приділяли увагу такі вчені, як Д. Лісун, Г. Падалка, В. Петрушин, О. Ростовський, О. Холопова та ін.

Незважаючи на актуальність проблеми розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва, у науковому полі спостерігається певний брак методичного оснащення процесу розвитку емоційного інтелекту саме у контексті фахової підготовки майбутнього вчителя музики. Це зумовлює визначення метою статті обґрунтування педагогічних умов емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки.

Рівень розвиненості емоційного інтелекту має велике значення в діяльності вчителя музичного мистецтва, і, відповідно, впливає на успішність його фахової підготовки. Це пов'язане, зокрема, з художньо-інтерпретаційною діяльністю, яка пронизує всі види професійної активності вчителя музики. Адже в процесі створення інтерпретаційної концепції музичного твору необхідним стає глибоке розуміння інтерпретатором власних емоцій, адже вони виникають як відгук на почутий музичний фрагмент, здійснюючи емпатійне ототожнення власного психічного стану з психічним станом автора. Таким чином, у процесі художньої інтерпретації відбувається поєднання емоційного досвіду виконавця-інтерпретатора з емоційним досвідом композитора, а коло емоцій, закладених в музичний твір, поширюється за рахунок особистих переживань виконавця [5]. Крім того, необхідним аспектом фахової майстерності вчителя музичного мистецтва є здатність здійснювати доцільний та ефективний емоційний вплив на учнів з метою формування їхнього духовно-ціннісного потенціалу. Адже для вчителя музичного мистецтва дуже важливим є здатність до сприйняття, усвідомлення та трансляції емоційних сигналів, закодованих у музичній мові, сприяння розумінню учнями художньо-емоційного змісту музичного твору, а також донесення всієї емоційної інформації до інших в адекватній для їхнього рівня сприйняття формі.

На основі теоретичного дослідження проблеми емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва нами було встановлено, що під даним феноменом слід розуміти інтегральну особистісно-фахову здібність сприймати, ідентифікувати та адекватно інтерпретувати інформацію щодо емоційно-змістової експресивності через емпатійне включення та раціоналізацію побутових та художніх емоцій, регуляцію та саморегуляцію емоційних станів всіх учасників художньо-педагогічної комунікації з метою реалізації ефективних стратегій позитивного педагогічного впливу, що забезпечуватиме успішність професійного становлення студента.

Розвиток емоційного інтелекту майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі фахової підготовки вимагає комплексної взаємодії методологічних підходів, які в єдності становлять методологічне підґрунтя розробки педагогічних умов розвитку досліджуваного феномену. Як стратегічну наукову основу розвитку емоційного інтелекту майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі фахової підготовки визначено такі підходи: синергетичний, холістський, герменевтичний та імпліцитний.

На основі означених підходів логічним буде виявлення й реалізація певних чинників розвитку емоційного інтелекту вчителя музичного мистецтва в процесі фахової підготовки. Такими чинниками є педагогічні умови. Уточнимо, що педагогічні умови, у контексті даного дослідження, розглядаються як сукупність заходів художньо-освітнього простору, спрямованих на розвиток емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі спеціально організованої художньо-педагогічної взаємодії.

Як першу педагогічну умову визначаємо активізацію полімотивації студентів до емоційної взаємодії в процесі фахової підготовки. Як вказує О. Гуменюк, проблему мотивації можна вважати центральною у контексті розвитку освітніх систем розвинених країн світу, таких як Японія, США, Англія, адже вони намагаються системно вирішувати проблему внутрішньої та багатопланової мотивації педагогів і студентів до продуктивної культуротворчої співпраці [3]. Мотивація – це динамічно-інтегральний процес формування мотиву та усвідомлення особистістю власних актуальних потреб, а полімотивація – це вже здійснення кількох видів діяльності або відокремлення різних компонентів діяльності, де кожному відповідає один чи кілька мотивів [8]. Слушною є думка О. Леонтьєва про те, що недоцільно вважати, що кожному виду діяльності відповідає лише один мотив. Навпаки, складні форми людської діяльності, як правило, спонукають декількома потребами. При цьому автор диференціює мотиви-стимули та смислоутворювальні мотиви, поєднання яких зумовлює існування полімотивації – коли один мотив є смислоутворювальним, а інші, співіснуючи з ним, відіграють роль лише додаткової стимуляції [6].

Активізація полімотивації, визначає В. Вілюнас, ґрунтується на сформованих мотиваційних відношеннях, які онтогенетично є полівалентними [2]. Відтак, полімотивацію у контексті дослідження ми розглядаємо як динамічний комплекс мотивів особистості, які стимулюють її до активного здійснення певної діяльності на основі усвідомлення особистісного сенсу цієї діяльності.

Емоційна взаємодія в контексті фахової підготовки вчителя музики поєднує декілька аспектів: це і занурення в емоційний світ іншої людини, і пізнання художніх емоцій у процесі художньої комунікації, і рефлексивна взаємодія з власним внутрішнім світом, адже розуміння емоційної інформації, отриманої від іншої людини через спілкування або від автора музичного твору через його осягнення, дозволяють особистості проникати у світ власних емоцій та переживань [7]. Це дає змогу визначити емоційну взаємодію як одну зі складових фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва та як основного способу її організації. Така емоційна взаємодія (з іншими та зі змістово-образним наповненням творів музичного мистецтва) розглядається як цілеспрямований процес реалізації мистецької освіти, що відображає взаємну емоційну активність та взаємозумовленість дій викладача і студентів у спільній художньо-педагогічній комунікації з обов'язковим виникненням зворотного зв'язку і безпосередніх та опосередкованих емоційних взаємовпливів суб'єктів. Вважаємо, що активізація полімотивації студентів до емоційної взаємодії буде ефективною через розуміння емоцій як ресурсу (тобто джерела внутрішніх потенційних сил та енергії) особистісного становлення, самореалізації, ефективною фахової підготовки.

Друга педагогічна умова – створення мистецького комунікативно-рефлексивного середовища як засіб свідомої регуляції емоційного поля у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Педагогіка у XXI столітті ґрунтується на необхідності створення гнучкого освітнього середовища, що саморозвивається, з налагодженою психологічно комфортною атмосферою, сприятливою для всіх учасників. В педагогічній науці термін "середовище" входить ще за часів Просвітництва. Створенню цілісного виховного середовища приділяли увагу Ш. Амонашвілі, Я. Корчак, І. Песталоцці, В. Семенов, Л. Толстой та ін. У довідковій літературі освітнє середовище розглядається як спеціально, згідно з педагогічними цілями, організована система міжособистісних відносин і ставлень до світу [4].

Концептуальною основою освітнього середовища, в якому відбувається фахова підготовка майбутнього вчителя музики, є музичне мистецтво. Адже основною діяльністю в рамках такого середовища є сприймання, інтерпретація та творення

художніх образів, закодованих у музичній мові, взаємодія з музичною інформацією, в результаті якої відбувається формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Мистецьке середовище у такому контексті можна розглядати як певну художньо-педагогічну реальність, яка поєднує у синергетичній взаємодії мистецький та педагогічний аспект, емоційний та інтелектуальний взаємовплив її суб'єктів. Мікроклімат цього мистецького середовища неодмінно включає художньо-педагогічну комунікацію з творами мистецтва і через мистецтво з іншими та рефлексію як вид комунікації з власним Я. Важливо зазначити, що у сучасному розумінні мистецьке освітнє середовище має володіти ознаками еко-психологічного середовища, тобто такого середовища, де кожний суб'єкт у процесі комунікації відчуває безпеку та довіру, емоційну відкритість та свободу самовираження.

Комунікативна специфіка мистецького середовища ґрунтується на специфіці художньо-освітньої діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва і комунікативній природі музичного мистецтва. Мистецьке середовище закладу вищої освіти проєктується з метою підвищення ефективності фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Оскільки освітня діяльність комунікативна за своєю природою і для майбутнього вчителя музичного мистецтва концентрується навколо музичного твору, то зазначені складові музичної вищої освіти окреслюють межі освітнього середовища. Вважаємо, що доцільно говорити про існування певного "поля", в якому відбувається художньо-комунікативна діяльність майбутніх вчителів у взаємодії з емоціями інших, з художніми емоціями, закладеними в музичній мові, з власним внутрішнім світом (емоціями і почуттями) в процесі рефлексії.

Феномен емоційного поля ми розглядаємо як тимчасовий активний емоційно-культурний простір, що виникає у процесі комунікації з твором мистецтва, забезпечує певну емоціогенність мистецького середовища та створює сприятливі умови для організації ефективного художньо-педагогічного впливу. Перебуваючи в емоційному полі твору мистецтва, суб'єкт "приєднується" до енергії художньої емоції. У процесі спеціально організованої у рамках мистецького середовища комунікації студенти отримують змогу опанувати уміння адекватного прояву власних емоцій як у міжособистісному спілкуванні, так і через музичну мову, актуалізації власних емоцій, ідентифікації їх через ауторефлексивний самоаналіз і через сумісний рефлексивний аналіз музичних творів, зіставлення емоційного стану особистості (власного або іншої людини) з художньою емоцією, інтерпретації емоційної інформації через свідому націленість на її сприйняття. Таким чином, під мистецьким комунікативно-рефлексивним середовищем логічно розуміти весь комплекс факторів соціального, педагогічного та мистецького впливу як на окремого студента, так і на всіх учасників в цілому з урахуванням послідовності та поетапності реалізації елементів впливу й встановлення між ними зв'язків.

Третя педагогічна умова розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва визначається як впровадження тренінгових технологій для викладачів і студентів. Останніми роками поняття "технологія" (techne – мистецтво, майстерність, уміння; logos – вчення, поняття) все частіше замінює поняття "методика". З одного боку, мова йде про сукупність прийомів і способів діяльності, а з іншого – про науку, що вивчає такі способи. Одним з видів сучасних педагогічних технологій є тренінгові технології – згідно з довідковими джерелами, вид спеціального тренування, що включає різні методи, призначені для формування й розвитку в індивіда корисних звичок, умінь та навичок [1].

Тренінг розглядається як керований та спланований процес модифікації умінь і навичок реципієнта. Це метод активного, діяльнісного навчання, який націлений на розвиток соціальних навичок, комунікативних здібностей, креативності особистості. Саме тренінг вважається ефективною формою розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва, адже найбільш ефективно емоційний інтелект розвивається шляхом навчання, тренування, набуття досвіду (С. Стайн).

Тренінг є такою формою організації освітньої діяльності, яка збільшує зацікавленість студентів, дозволяє встановити неформальне, відкрите спілкування, дає свободу у виборі будь-якого варіанта вирішення поставленої проблеми. Тренінг дає змогу студенту виробляти власні способи дії в практичних ситуаціях, дозволяє

розширювати моделі професійної поведінки, стратегій або професійних схем діяльності. Тренінг може об'єднувати у собі низку практичних методів, однак важливим принципом є взаємодоповнюваність усіх методів у межах одного тренінгу і націленість всіх методів на одну мету.

На відміну від традиційних форм навчання, які, перш за все, орієнтують студента на пошук правильної відповіді серед засвоєної інформації, тренінг спрямований на постановку правильного запитання, розуміння проблеми і добір більшої кількості результативних відповідей. Тренінгові технології в процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва дозволяють вирішувати широке коло проблем: отримання нової інформації та її практичне засвоєння, систематизація та перевірка на практиці наявних знань, формування нового погляду та нового розуміння освітньої діяльності, підвищення самооцінки студентів, формування досвіду художньо-педагогічної комунікації.

Означена педагогічна умова є технологічною основою методики розвитку емоційного інтелекту. Вона включає в себе практико-орієнтовані педагогічні технології, інноваційні методи педагогічного впливу, активну емоційно-чуттєву групову взаємодію, суб'єктну полілогічну взаємодію. Саме через тренінгове навчання можливо реалізувати практико-орієнтований, персоніфікований, активно-творчий процес розвитку емоційного інтелекту майбутніх учителів музики на основі викладених вище наукових підходів та педагогічних принципів.

Отже, узагальнюючи все вищевикладене, зазначимо, що формування емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва як інтегральної особистісно-фахової здібності сприймати, ідентифікувати та адекватно інтерпретувати інформацію щодо емоційно-змістової експресивності через емпатійне включення та раціоналізацію побутових та художніх емоцій, регуляцію та саморегуляцію емоційних станів всіх учасників художньо-педагогічної комунікації вимагає розробки спеціальної стратегії на основі визначених наукових підходів. Ефективний розвиток емоційного інтелекту майбутніх учителів музичного мистецтва потребує цілеспрямованого впровадження у фахову підготовку певних організаційних чинників. Таким чинниками визначено педагогічні умови: активізацію полімотивації студентів до емоційної взаємодії в процесі фахової підготовки, створення мистецького комунікативно-рефлексивного середовища як засобу свідомої регуляції емоційного поля у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, впровадження тренінгових технологій для викладачів і студентів. На наступному етапі дослідження буде присвячене розробці критеріального апарату, необхідного для встановлення рівня розвиненості емоційного інтелекту в студентів – майбутніх учителів музичного мистецтва.

Література

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: ИКАР, 2009. 448 с.
2. Вилюнас В. К. Психологические механизмы мотивации человека: монография. Москва: МГУ, 1990. 28 с.
3. Гуменюк О. Є. Феномен полімотивації: сутнісний зміст взаємин за модульно-розвивальної оргсистеми. *Психологія і суспільство*. 2001. № 1. С. 74–123.
4. Коджаспирова Г. М. Словарь по педагогике. Москва: МарТ, 2005. 448 с.
5. Лісун Д. В. Інтерпретація музичного твору як засіб розвитку емоційної сфери творчої особистості музиканта-виконавця. *Педагогіка та психологія: зб. наук. пр. / За ред. академіка І. Ф. Прокопенка, чл.-кор. В. І. Лозової*. Харків: Курсор, 2008. Вип. 34. С. 101–108.
6. Леонтьев А. Н. Проблемы развития психики. Москва, 1972. 574 с.
7. Паламар С. І. Емоційна взаємодія у співтворчості вокаліста і концертмейстера. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія "Мистецтвознавство". 2013. № 1. С. 27–34.
8. Фурман О. Є. Полімотивація – спонукальний параметр інноваційно-психологічного клімату. *Scientific Journal "Science Rise"*. 2015. № 6/1(11). С. 105–110.
9. Mayer J. D., Salovey P. Emotional intelligence. 2005. URL: <http://journals.sagepub.com/doi/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG>

Referense

1. Azymov, Y. H. & Shchukyn, A. N. (2009). *Novyi slovar metodycheskykh termynov y poniatyi (teoryia y praktyka obucheniya yazykam)* [A new dictionary of methodological terms and concepts (theory and practice of language teaching)]. Moskva: YKAR [in Russian].
 2. Vyliunas V. K. (1990). *Psykholohycheskye mekhanyzmy motyvatsyy cheloveka* [Psychological mechanisms of human motivation]. Moskva: MHU [in Russian].
 3. Humeniuk, O. Ye. (2001). Fenomen polimotyvatsii: sutnisnyi zmist vzaiemyn za modulno-rozvyvalnoi orhsystemy [The phenomenon of polymotivation: the essential content of relationships in the modular developmental organizational system]. *Psykholohiia i suspilstvo – Psychology and suspension*. 1. 74–123 [in Ukrainian].
 4. Kodzhaspyrova, H. M. (2005). *Slovar po pedahohyke* [Dictionary of Pedagogy]. Moskva: MarT [in Russian].
 5. Lisun, D. V. (2008). Interpretatsiia muzychnoho tvoru yak zasib rozvytku emotsiinoi sfery tvorchoi osobystosti muzykanta-vykonavtsia [Interpreting a piece of music as a means of developing the emotional sphere of the creative personality of the performer]. *Pedahohika ta psykholohiia – Pedagogy and psychology*. Prokopenka, I. F. & Lozovoi, V. I. (Ed.). Kharkiv: Kursor. (34), 101–108 [in Ukrainian].
 6. Leontev, A. N. (1972). *Problemy razvytyia psykhyky* [Problems of development of the psyche]. Moskva [in Russian].
 7. Palamar, S. I. (2013). Emotsiina vzaiemodiia u spivtvorchosti vokalista i kontsertmeistera [Emotional interaction in co-creation of vocalist and concertmaster]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii "Mystetstvoznavstvo" – Scientific notes of the Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatiuk. Series "Art Studies"*. 1. 27–34 [in Ukrainian].
 8. Furman, O. Ye. (2015). Polimotyvatsiia – sponukalniy parametr innovatsiino-psykholohichnoho klimatu [Polymotivation is the driving parameter of the innovative and psychological climate]. *Scientific Journal "Science Rise" – Scientific Journal "Science Rise"*. 6/1(11). 105–110 [in English].
 9. Mayer, J. D. & Salovey, P. (2005). Emotional intelligence [Emotional intelligence]. URL: <http://journals.sagepub.com/doi/10.2190/DUGG-P24E-52WK-6CDG> [in English].
-
-

Гао Юань

аспирантка Южноукраинского национального педагогического университета имени К. Д. Ушинского

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА

Статья посвящена изучению процесса развития эмоционального интеллекта будущих учителей музыки в процессе их профессиональной подготовки. В статье уточняется сущность понятия эмоционального интеллекта будущих учителей музыки. На основе синергетического, герменевтического, холистического и имплицитного научных подходов раскрываются и теоретически обосновываются педагогические условия развития эмоционального интеллекта студентов в процессе их профессиональной подготовки.

Ключевые слова: эмоциональный интеллект, профессиональная подготовка будущих учителей музыки, педагогическое условие, полимотивация, рефлексивно-коммуникативная среда, тренинговые технологии.

Gao Yuan

Postgraduate student, South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE DEVELOPMENT IN FUTURE MUSIC TEACHERS

The article is focused on the study of peculiarities of the development of the emotional intelligence in future music teachers in the process of their professional training. The purpose of the article is to determine pedagogical conditions of emotional intelligence

formation in future music teachers in the process of their professional training. The article outlines three pedagogical conditions, which underlie the strategy of development of emotional intelligence in future music teachers. The first condition is the intensification of students' motivation for emotional interaction in the process of professional training. This pedagogical condition increases the effectiveness of professional training through understanding emotions as a resource for personal growth and self-accomplishment. The second pedagogical condition is the creation of an artistic communicative and reflexive environment as a means of conscious regulation of the emotional field in the process of professional training. The artistic communicative and reflexive environment is regarded as the complex of factors of social, pedagogical and artistic influence. The third pedagogical condition is the introduction of training technologies for teachers and students.

Key words: emotional intelligence, future music teachers' professional training, pedagogical condition, polymotivation, reflexive-communicative environment, training technologies.